

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 35/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om statsbudgeten

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 20 oktober 2009 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om statsbudgeten (RP 202/2009 rd) till finansutskottet för beredning.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets förvaltnings- och säkerhetsdelegation, som fått ett utlåtande från trafikdelegationen.

Sakkunniga

Förvaltnings- och säkerhetsdelegationen har hört

- budgetsekreterare Niko Ijäs, finansministeriet.

Trafikdelegationen har hört

- budgetsekreterare Niko Ijäs, finansministeriet
- överdirektör Marjatta Kimmonen och generaldirektör Tuomas Pöysti, Statens revisionsverk
- controller Marja Heikkinen-Jarnola, kommunikationsministeriet.

Dessutom har Statens revisionsverk lämnat ett skriftligt yttrande till förvaltnings- och säkerhetsdelegationen.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om statsbudgeten. Till lagen fogas en bestämmelse om grunderna för bildandet av statens ekonomiförvaltningsorganisation och bestämmelserna om statens bokföringsskyldighet kompletteras. Dessutom föreslås ändringar i bestämmelserna om verksamhets- och ekonomiplanering, den noggrannhet med vilken budgetbokföringen

kontrolleras och användningen av det kumulativa överskottet. I lagen upphävs bestämmelserna om nettobudgetering av universitetens inkomster av universitetsbolagen, inkomst- och utgiftsrester, storleken på materialförråd och bindande av kassamedel i materialförråd.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2010.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Sammantaget sett anser utskottet propositionen vara behövlig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker propositionen, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Sakkunniga som utskottet hört har påpekat att propositionen över huvud taget inte befattar sig med problemen kring fullmaktsförfarandet. Förfarandet uppges vara osmidigt särskilt med tanke på budgeteringen av trafikprojekt och det är omständligt och kräver tid att förnya och hålla kontroll på en fullmakt.

Fullmaktsförfarandet innebär att när beslut fattats om ett nytt projekt utfärdas det i budgeten en fullmakt som anger gränserna för de avtal som får ingås. Dessutom beviljas det i budgeten årligen ett anslag som bedöms behövas för att projektet ska framskrida under budgetåret. Om man vill utnyttja det som återstår av fullmakten året därpå, måste fullmakten återbeviljas i budgeten.

Förfarandet upplevs som besvärligt. Man vet nämligen inte då följande års budget bereds i vilken utsträckning avtal kommer att ingås före årets utgång och en hur stor del av fullmakten som behöver återbeviljas i följande budget. Det är också arbetsamt att hålla kontroll på fullmakterna. Särskilt besvärligt är det t.ex. i fråga om trafikprojekt när flera projekt pågår samtidigt men i olika takt och kontroll måste hållas över var och en av fullmakterna. För administrationen vore det tydligare om den avtalsfullmakt som beviljats för ett projekt skulle gälla för hela byggtiden och inte behöva förnyas.

Fullmaktsförfarandet grundar sig på 85 § 3 mom. i grundlagen. Där står det att i statsbudgeten kan beviljas till beloppet och ändamålet avgränsad fullmakt att under finansåret ingå förbindelse om utgifter för vilka anslag tas in i budgeterna för de följande finansåren. I 10 § i lagen om statsbudgeten (432/1988) föreskrivs det dessutom att fullmakten får användas under det finansår vilket den budget som den ingår i avser.

I finansministeriets budgetanvisningar konstateras det att en fullmakt kan förnyas bara av välgrundade skäl.

I propositionen föreslås inga ändringar i de ovannämnda bestämmelserna. Utskottet vill trots det understryka att kontrollsystemet för fullmakter måste utvecklas inom ramen för grundlagen och lagen om statsbudgeten för att onödigt mycket administrativt arbete inte ska behöva läggas ner på kontrollen och förnyandet.

Utskottet hänvisar till sina tidigare ståndpunkter men vill också nu påpeka att budgeteringsförfarandet också i övrigt måste utvecklas så att projekten kan genomföras på ett i ekonomiskt hänseende effektivt och lämpligt sätt.

Ikraftträdandebestämmelsen. Begreppet räkenskapsverk har i propositionen bytts ut mot begreppet bokföringsenhet. Men räkenskapsverk förekommer t.ex. i lagen om statens revisionsverk och i riksdagens räkenskapsstadga. Utskottet föreslår för tydlighetens skull en komplettering av ikraftträdandebestämmelsen om att en hänvisning till räkenskapsverk i andra lagar avser bokföringsenheter.

Förslag till beslut

Finansutskottet föreslår

att lagförslaget godkänns men 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen med följande ändringar:

Utskottets ändringsförslag

Finansministeriet fastställer den tidpunkt från vilken räkenskapsverken ska vara i 12 a § avsedda bokföringsenheter. *Hänvisningar till räkenskapsverk någon annanstans i lag avser hänvisning till bokföringsenheter enligt denna lag.*

Helsingfors den 13 november 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Hannes Manninen /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Tarja Filatov /sd
Bjarne Kallis /kd
Kyösti Karjula /cent
Esko Kiviranta /cent
Mikko Kuoppa /vänst (delvis)
Reijo Laitinen /sd
Mika Lintilä /cent
Olli Nepponen /saml
Tuija Nurmi /saml

Kirsi Ojansuu /gröna
Heikki A. Ollila /saml
Markku Rossi /cent
Matti Saarinen /sd
Petri Salo /saml
Sari Sarkomaa /saml (delvis)
Minna Sirnö /vänst
Pia Viitanen /sd
ers. Esko Ahonen /cent
Hanna-Leena Hemming /saml
Matti Kauppila /vänst (delvis).

Sekreterare i delegationerna var

utskottsråd Mari Nuutila
utskottsråd Hellevi Ikävalko.